

Smutná paní

Před lety ke mně poslala naše právnička paní v rozvodu se slovy: "Paní pořád pláče, já už si s ní nevím rady, udělej s ní něco"- To neznělo samozřejmě příliš povzbudivě, ale když jsem poznala příběh mé klientky, myslím, že mě to nepřekvapilo. Co bylo překvapující, byla délka jejího truchlení. Chodila ke mně asi tři roky, než přestala po rozpadlém manželství tesknit.

Paní S. byla čtyřicetiletá žena drobné postavy s dívčím obličejem. Rozhodně vypadala mnohem mladší než byla. Její příběh byl prostý. Ve dvaceti letech se seznámila se svým mužem, který byl o deset let starší a byl to známý jejich rodičů. Zamilovali se a vzali se. Měli spolu dvě děti, které byli v době rozvodu již odrostlé. Starší potomek již pracoval a bylo mu přes dvacet a mladší ještě studoval střední školu. Manžel paní S. se zamiloval do své šéfové a oznámil své ženě, která vůbec nic netušila, že odchází z domova a že se s ní rozvede. Paní S. se zhroutil celý její dosavadní život. Nechápala, proč manžel odchází, vzpomínala na hezké chvíle, které spolu prožili a nemohla pochopit, co se děje. A neustále plakala. Měla celkem náročnou práci, a musela pracovat s penězi a stěžovala si, že se bojí, aby neudělala chybu, špatně spala, špatně jedla. Vykazovala všechny příznaky deprese. Doporučila jsem jí návštěvu psychiatra. Odmítala antidepresiva se slovy: "Přece nebudu brát prášky na to, abych svého manžela přestala milovat". Snažila jsem se ji přesvědčit, že prášky samozřejmě nemohou způsobit, aby přestala milovat svého manžela, ale že by je měla brát proto, že on přestal milovat ji.

Paní docházela celkem pravidelně, získala jsem si její důvěru a mým cílem bylo ji bezpečně provést rozvodovým obdobím. Rozvod nebyl dohodou, protože paní S se rozvádět nechtěla. Její manžel neměl zájem docházet do poradny a přišel jen jednou. Velmi spěchal a o své ženě hovořil bez zájmu a citu. Popisoval celou situaci velmi pragmaticky, zamiloval se a doma ho už nic nedrží. Děti už jsou velké. Nicméně pro mou další práci s paní S. bylo pro mě důležité, že jsem s panem S. mluvila a dovedla jsem si představit, jak hovoří, jak vypadá a také jsem pochopila, že neexistuje žádná naděje, že by se domů vrátil.

Moje klientka nebyla rozzlobena na svého manžela, ale na šéfovou, která ho podle ní svedla a přiměla ho, aby ji opustil. Její muž by nic takového nikdy neudělal. Rozvodová stání se protahovala a jednou mi opět telefonovala její právnička a sdělila mi, že manželé jsou již rozvedeni, ale nepodařilo se přesvědčit paní S., aby se neodvolávala. Právnička argumentovala, že se vše protáhne o tři měsíce a stejně se rozsudek nezvrátí, protože se nic nového nestalo, co by mohlo situaci změnit. Když jsem to probírala s paní S., s pláčem mi sdělila, že se chce odvolat, aby si později nemusela vyčítat, že neudělala všechno pro záchranu manželství.

Rozvod nakonec nabyl právní platnost, moje klientka pořád truchlila a začala si zvykat na život bez manžela. Rodina byl celý její život, její děti jí naštěstí byly oporou, ale také byly poněkud bezradné v nastalé situaci. Rodina měla zahrádku, kterou společně obdělávala, ale klientka teď musela vše zastat sama. Manžel si vzal auto, takže bylo obtížné se na zahrádku dostat. Paní S. měla ráda přírodu a zvířata a nejlépe se cítila u svého bratra, který měl v horách statek se zvířaty poměrně malé děti, kam ji poměrně často zval. Tam se cítila šťastná a dovedla se trochu uvolnit.

Další těžkou zkouškou bylo pro paní S. onemocnění jejího otce, který posléze zemřel a ona se snažila být oporou své matce, která ovdověla. Paní S. byla velmi obětavá a pro rodinu by udělala všechno. Snažila jsem se jí motivovat, aby také žila svým osobním životem, aby se stýkala s jinými dospělými lidmi mimo rodinu.... to se příliš nedařilo, neměla kamarádky a z práce většinou chodila buď domů nebo za maminkou. Jednou mi vyprávěla, že mají setkání spolužáků ze základní školy a docela se na něj těšila. Nevěděla, jestli tam má jít, ale nakonec šla. Setkala se tam se spolužačkou, která ji přesvědčila, aby s ní šla zpívat ve sboru, kde byly samé dívky a ženy všech věkových kategorií. Ukázalo se, že moje klientka má krásný soprán a začala do sboru docházet a zpívat.

Poslední příhoda, kterou mi vyprávěla a která mě ujistila, že se konečně vymanila ze smutných pocitů byla tato. Její mladší dcera si pořídila krásného velkého psa. Její bývalý muž si k nim chodil domů pro poštu, kterou si i tři roky po rozvodu z neznámých důvodů nechával posílat do svého bývalého bydliště. Přišel k nim domů a pravil: "Jé, vy máte nového psa..." Moje klientka mu

odpověděla: " Ano máme. A ten je věrný, ten nás neopustí, jako Ty."

Klientka mi ještě několikrát posílala pozvánka na koncerty svého sboru, které byly velmi krásné a na profesionální úrovni. Nenašla si sice žádný jiný vztah - její manžel byl první a poslední muž jejího života, ale našla si společenství přátelských lidí a zájem o hudbu a zpěv jí pomohl, aby se vyrovnala s obtížnou životní situací.

Musím říci, že jsem si této klientky velmi vážila pro její věrnost a upřímnost. Také jsem pochopila, že doba truchlení při životní ztrátě je velmi individuální a je potřeba respektovat individuální nastavení klienta. Paní S. jsem vděčná za všechno, co jsem se od ní naučila.

Kristina Černá